

'Oedipus' laat niets aan de verbeelding over

Sonja de Jong

In de (bijna) laatste scène maakt Oedipus (Hans Kesting) aanstalten om zich met de naaldhak van zijn vrouw de ogen uit te steken.

Maar voor hij het doet, zakt het doek en horen we slechts een oorverdovend gejuich van de aanhangers die hem zojuist tot president gekozen hebben.

Het is tekenend voor deze versie van de bijna 2500 jaar oude tragedie: mooi vormgegeven, perfect vertolkt, maar op het moment dat het er echt op aankomt, deinst regisseur Icke terug voor de ultieme keus. Zijn 'Oedipus' is als een genetisch gemanipuleerde appel: glanzend, rond, zonder ook maar één lelijk plekje. Maar daarmee tevens gladjes en nergens echt ingrijpend.

Emoties

Puur toevallig is deze 'Oedipus' de tweede klassieke tragedie die afgelopen weekend in première ging. Het Nationale Theater uit

Den Haag kwam met de 'Oresteia', Toneelgroep Amsterdam neemt 'Oedipus' onder handen. En waar die eerste koos voor bloed en emoties, levert Toneelgroep Amsterdam een tot in het extreme gestileerde voorstelling af. Een tragedie als supersoap, makkelijk naar binnen glijdend, alles tot achter de komma uitgelegd, maar nergens uitdagend. Het enige dat de Engelse regisseur Robert Icke, voor wie dit zijn vuurdoop bij Toneelgroep Amsterdam is, overeind liet, is de grote lijn van het verhaal: koning Oedipus die volgens de voorspelling van de blinde ziener Tiresias zijn vader zal doden en met zijn moeder kinderen zal verwekken.

Maar waar bij Sophocles de moeder zelf opdracht gaf haar pasgeboren kind te laten sterven, is zij in de versie van Icke een piepjong moedertje wier kind werd afgepakt. Een wezenlijk verschil.

President

Bij Icke is Oedipus een hedendaags politicus die op het punt staat tot president gekozen te worden. Voorafgaand aan de verkiezingsuitslag wordt alvast een familiefeest aangeheven, maar dan maakt zijn moeder, een vrouw van eenvoudige komaf, haar opwachting met een dringende boodschap en dient Tiresias zich aan met zijn onheilspellende boodschap. Gaandeweg dringt tot Oedipus door dat diens woorden kloppen.

Het decor dat Hildegard Bechtler ontwierp, toont een gelikt kantoor dat zo van de Zuidas overgeplaatst lijkt naar de

Toneel

'Oedipus, van Sophocles'. Door Toneelgroep Amsterdam. Vertaling: Rob Klinkenbergh, bewerking en regie: Robert Icke. Bijgewoond: 8/4, Stadsschouwburg, Amsterdam. Daar

nog te zien t/m 18 mei.

schouwburg. Hans Kesting is een fraaie Oedipus, een betrokken politicus, die streeft naar eerlijkheid en openheid en zo zijn eigen graf graaft. Marieke Heebink schittert als zijn vrouw Iocaste.

Maar ondanks hun perfecte spel kunnen zij de zweem van klinische perfectie niet wegnemen.

Mededogen

De enige die daar een beetje in slaagt is Frieda Pittoors die als de adoptiemoeder van Oedipus mededogen oproept met haar grote, lelijke tas en haar gestamel.

Deze 'Oedipus' laat niets aan de verbeelding over en is tot in de puntjes esthetische verantwoord. Een aangenaam avondje toneel.

Maar een wat rauwer randje zou deze voorstelling goed gedaan hebben.

Frieda Pittoors, Hans Kesting en Marieke Heebink in 'Oedipus'.

FOTO JAN VERSWEYFELD